

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
Государственное бюджетное профессиональное образовательное учреждение
«Альметьевский профессиональный колледж»

«Рассмотрено»

на заседании ЦМК

Председатель ЦМК

А.И. Дуб /А.И. Дуб /

Протокол

№ 01 от «29» 08 2022 г.

«Утверждено»

Директор

ГБПОУ «Альметьевский
профессиональный колледж»

А.Ф. Шарипова /А.Ф. Шарипова/

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА
УЧЕБНОЙ ДИСЦИПЛИНЫ
ОГСЭ 07 ТАТАРСКИЙ ЯЗЫК И КУЛЬТУРА РЕЧИ
по программе подготовки специалистов среднего звена
22.02.03 «Литейное производство чёрных и цветных металлов»

Рабочая программа учебной дисциплины разработана на основе
Федерального государственного образовательного стандарта среднего
профессионального образования (далее ФГОС СПО) по программе подготовки
специалистов среднего звена: 22.02.03 «Литейное производство чёрных и
цветных металлов».

Организация – разработчик: ГБПОУ «Альметьевский профессиональный
колледж»

Разработчик: Рафигуллина – Рафигуллина М.М. преподаватель татарского
языка и литературы

Рекомендовано методическим советом протокол № 01 от «29» августа 2022г.

СОДЕРЖАНИЕ

1. Паспорт рабочей программы учебной дисциплины	4
2. Структура и содержание учебной дисциплины	7
3. Условия реализации учебной дисциплины	11
4. Контроль и оценка результатов освоения учебной дисциплины	13
5. Технология формирования общих компетенций	14

1. УКУТУ ФӘНЕНЕҢ ЭШ ПРОГРАММАСЫ ПАСПОРТЫ

ОГСЭ.07 Татарсий язык и культура речи

1.1.Эш программасын куллану өлкәсе

Эш программасы “Әлмәт һөнәри көллиятендә” белем бирү төп программасының Федераль дәүләт белем бирү стандартына(ФДББС) туры 22.02.03 «Литейное производство чёрных и цветных металлов» белгечлегенә белем бирүнең төп өлеше булып тора.

Укыту планында “Татар теле һәм сөйләм теле ”нең урыны

“Татар теле”н өйрәнү өчен сәгатьләр саны уку планының вариатив өлешеннән алынды. Предмет гомуми белем бирү һәм гомум гуманитар, социаль-экономик циклга карый.

1.3. “Татар теле һәм сөйләм теле ”предметын үзләштерүнең максатлары:

1. Телне тулы бер система буларак күзаллау.

2. Татар халкының этник төркемнәре һәм диалектлары, төрки телләр, татар теле, татар язуы, татар халкының рухи, әхлакый, мәдәни мирасы турында мәгълүмат бирү.

3. Татар телен ижтимагый күренеш буларак аңлау, тел нормаларын саклап, тормышның төрле ситуацияләренә бәйлә рәвештә тел чараларын дөрес кулланып, үзара аралаша һәм аңлаша белү.

4. Рухи яктан үскән, үз-үзен танып белүгә һәм камилләштерүгә эзәр булган, хәзерге заман көнендә аңлы рәвештә эшчәнлеккә сәләтле шәхес тәрбияләү; дөньяга кешелекле кузаллау, милли үзәң, гражданлык позицияләре, патриотизм хисләре, әдәбиятка һәм мәдәни байлыкка хөрмәт һәм мөхәббәт формалаштыру.

5. Укучыларның эстетик белем дәрәжәсен һәм әхлакый тәҗрибәсен баепу.

Программа түбәндәге компетенцияләрен камилләштергәндә тормышка ашырыла.

I. Коммуникатив компетенция

I.1. Сөйләм эшчәнлегенәң төрләрен (тыңлап аңлау, сөйләү, уку, язу һәм язма сөйләм) үзләштерү.

I.2. Укыган яки тыңланган текстның темасын, идеясен, төзелешен, жанрын ачыклау.

I.3. Текст буенча әңгәмә үткөрү, әңгәмәдә катнашу, үз фикерен әйтү һәм дәлилләү.

I.4. Телнең орфоэпик, орфографик, лексик, грамматик нормаларын саклап, текстның телдән яки язмага әчтәлеген житкерү.

I.5. Төрле стиль һәм жанрларда текстлар төзү.

I.6. Төрле типтагы язма эшләренә информациялар технологияләр кулланып башкару.

II. Лингвистик (тел) компетенция

II.1.Тел турында гомуми мәгълүмат. Татар теле һәм сөйләмнең ижтимагый-мәдәни роле. Татар теле һәм сөйләмнең функцияләре. Татар әдәби теле. Татар әдәби теленең формалашуы.

II. 2. Татар әдәби теленең барлыкка килүе һәм үсеше.

II. 3. Татар теленнән рус теленә, рус теленнән татар теленә тәрҗемә итү.

II. 4.Төрле жанрда язылган текстларга лингвистик анализ ясау.

III. Этномәдәни компетенция

III. 1. Тел белән мәдәниятнең үзара бәйләнеше.

III. 2. Тел берәмлекләренең һәм чараларының халыкның милли үзенчәлекләрен сурәтләү мөмкинлекләрен ачу.

III. 3. Тәҗдим ителгән текстлардан халык авыз иҗаты үрнәкләрен тану, аңлау, аларны сөйләмдә куллану.

III. 4. Татар сөйләмә этикеты нормаларын дәрәс һәм урынлы куллану.

Татар телен өйрәнү һөнәри уку йортының юнәлешенә, студентларның белем дәрәжәсенә, программаның эчтәлегенә, сәгәтьләр санына, аерым темаларга, гамәли эшләрнең характерына, күләменә, бәйләү рәвештә үзләштерелә.

Татар телен үзләштерү барышында студентларның гомуммәдәни, тәрбияви үсеш, тормышка яраклашу, һөнәри эзерлек мәсьәләләре хәл ителә.

Уку фәненең үзләштерү нәтижәләре

Татар телен укуының гомуми нәтижәләре түбәндәгеләр:

- татар әдәби теле нормаларын саклап язу һәм сөйләү күнекмәләре булдыру;
- кирәкле мәгълүмат һәм белемнәрне төрле чыганақлардан табу, алардан мөстәкыйль рәвештә кулланырга өйрәтү.

Татар телен укуының предмет нәтижәләре түбәндәгеләр:

Танып-белү өлкәсендә:

- татарча әдәби текстны кабул итәргә һәм аңларга, иҗат ителгән чор белән тарихи-мәдәни бәйләнешләрне һәм аңа салынган мәңгелек кыйммәтләрне күзалларга өйрәтү;
- татар теле текстларын рус теле текстлары белән гомумкешелек кыйммәтләренә мөнәсәбәттә чагыштыру күнекмәләре формалаштыру.

Баяләү өлкәсендә:

- татар теленә хас рухи-әхлакый кыйммәтләрне, әдәби-эстетик үзенчәлекләрне аңларга өйрәтү;

- мәдәниягара бәйләнешләрне саклау, укучының башка милләтләр мәдәнияте һәм теленнән мәгълүматлы, башка халықларның сүз сәнгатеңә хөрмәтле мөнәсәбәттә, толерант булуына ирешү;

- баланың үзаңын үстерү, Ватанны яратырга өйрәтү, горурлык һәм гражданлык хисләре тәрбияләү;

- татар теле үрнәкләренә үз мөнәсәбәтеңне булдыру күнекмәсен формалаштыру.

Коммуникатив яктан:

- аерым темалар буенча кирәкле мәгълүматны белешмә әдәбият, вакытлы матбугат, Интернет чаралары аша эзләү күнекмәсе булдыру;

- укучының мөстәкыйль, иҗади фикерләвен активлаштыру;

- әдәби текстлар һәм ирекле темалар буенча татар телендә иҗади эшләр башкарырга өйрәтү.

Эстетик яктан:

- әдәби телнең эстетик кыйммәтен һәм милли үзенчәлекләрен тою хисе формалаштыру;

- әдәби текстны эстетик бөтенлекле, шул ук вакытта әдәби һәм тел-сурәтләү алымнарының, образлылыкның үзенчәлекләрен һәм әһәмиятен аңлап баяли белүенә ирешү;

- рус һәм татар телендәге темаларны чагыштырып баяләргә, әхлакый идеалларның охшап һәм аермалы яктарын билгеләргә өйрәтү.

В процессе освоения дисциплины у студентов должны формироваться общие компетенции (ОК):

ОК 01. Понимать сущность и социальную значимость своей будущей профессии, проявлять к ней устойчивый интерес.

ОК 02. Организовывать собственную деятельность, выбирать типовые методы и способы выполнения профессиональных задач, оценивать их эффективность и качество.

ОК 03. Принимать решения в стандартных и нестандартных ситуациях и нести за них ответственность.

ОК 04. Осуществлять поиск и использование информации, необходимой для эффективного выполнения профессиональных задач, профессионального и личностного развития.

ОК 05. Использовать информационно-коммуникационные технологии в профессиональной деятельности.

ОК 06. Работать в коллективе и команде, эффективно общаться с коллегами, руководством, потребителями.

ОК 07. Брать на себя ответственность за работу членов команды (подчиненных), за результат выполнения заданий.

ОК 08. Самостоятельно определять задачи профессионального и личностного развития, заниматься самообразованием, осознанно планировать повышение квалификации.

ОК 09. Ориентироваться в условиях частой смены технологий в профессиональной деятельности.

1.4. Рекомендуемое количество часов на освоение учебной дисциплины:

Всего учебная нагрузка обучающихся - 72 часа

Нагрузка во взаимодействии с преподавателем – 48 часов; в том числе:

- теоретических занятий – 24 часа;
- практических занятий - 24 часа;
- самостоятельная работа – 24 часа.

2. СТРУКТУРА И СОДЕРЖАНИЕ УЧЕБНОЙ ДИСЦИПЛИНЫ

2.1. Объем учебной дисциплины и виды учебной работы

Вид учебной деятельности	Объем часов
Всего	72
Нагрузка во взаимодействии с преподавателем	48
в том числе:	
теоретические занятия	24
практические занятия	24
Самостоятельные работы	24
Дифференцированный зачёт, 3 семестр	

2. Тематический план и содержание учебной дисциплины Татарский язык и культура речи

Наименование разделов и тем	Содержание учебного материала	Объем часов	Уроки №	Уровень освоения
III семестр- 72ч (сам-24ч)				
1.Тел һәм сөйләм.	Телнең төп берәмлекләре. Әдәби тел турында төшенчә.	2	1-2	2,3
	Практическое занятие: № 1,2 Сөйләм культурасы турында төшенчә.	2	3-4	
	Практическое занятие: № 3,4 Сөйләмнең социаль аспекты.	2	5-6	
	Самостоятельная работа:			
	Гарәп-фарсы һәм рус алынмалары, интернациональ сүзләр.	2		
	Тел һәм сөйләм. Яхшы сөйләм сыйфаты.	2	7-8	
	Самостоятельная работа:			
2. Фонетика.	Аралашу чарасы буларак сүзлек составы.	2		
	Практическое занятие: № 5,6 Телнең фонетик берәмлеге.	2	9-10	
	Басым, аның төрләре һәм типлары. Сөйләшү стилинең фонетик үзенчәлекләре	2	11-12	
	Практическое занятие: № 7,8 Татар телендә сузык һәм тартык авазларның үзгәрешләре.	2	13-14	
	«Фонетика» темасы буенча төзелгән тестлар өстендә эш.	2	15-16	
	Самостоятельная работа:			
	Мәгънәләрнең үсеш юллары, күчерелмә мәгънәләрнең төрләре.	2		
3. Лексика һәм фразеология.	Самостоятельная работа:			
	Сөйләмнең образлылыгы.	2		
	Сүз, аның лексик мәгънәсе. Татар теленең лексик һәм фразеологик берәмлекләре..	2	17-18	
	Туган телнең үз сүзләре, алынма сүзләр.	2	19-20	
	Самостоятельная работа:			
	Сөйләмнең чисталыгы, аңлаешлылыгы, төгәл һәм урынлы кулланылуы	2		

	Практическое занятие: № 9,10			
	Лексик хаталар, аларны төзөтү юллары.	2	21-22	
	Тексттан стилистик хаталарны табу. «Лексика» темасы буенча төзелгән тестлар белән эш.	2	23-24	
4.Сүз ясалышы.	Самостоятельная работа:			
	Язма сөйләм культурасы.	2		
	Татар телендә сүз ясалу ысуллары.	2	25, 26	
	Практическое занятие: № 11,12			
	Сүзлэргә төзелеше ягыннан анализ.	2	27, 28	
5.Морфология. Сүз төркемнәре.	Самостоятельная работа:			
	Сочинение язуга таләпләр.	2		
	Мөстәкыйль сүз төркемнәре.	2	29-30	
	Практическое занятие: № 13,14			
	Исемнәрнең жөмлөдәге функцияләре.	2	31-32	
	Самостоятельная работа:			
	Сүзлек һәм белешмәләрдән дәрәс файдалану	2		
	Практическое занятие: № 15,16			
	Морфологик анализ. Дәрәс сөйләмгә ирешүдә фигураларның роле.	2	33-34	
6.Синтаксис.	Самостоятельная работа:			
	Сочинение төрләре.	2		
	Самостоятельная работа:			
	Телне рәсми куллану.	2		
	Төп синтаксик берәмлекләр.	2	35-36	
	Практическое занятие: № 17,18			
	Татар һәм рус телендәге жөмлөләргә синтаксик анализ ясау; рус телендәге жөмлөләрдәге хәбәрләрнең аермалары, кулланышлары.	2	37-38	
	Практическое занятие: № 19,20			
	Татар орфографиясе принциплары. Пунктуация.	2	39-40	2,3
	Самостоятельная работа:			
	Сүзлекләр тарихы,бу өлкәдә эшләүче галимнәр.	2		
	Практическое занятие: № 21,22			
	Орфографик һәм пунктуацион анализ. Туры һәм кыёк сөйләм.	2	41-42	
	Стиль үзгәрткүчләре. Функциональ сөйләм стильләре.	2	43-44	

	Самостоятельная работа:			
	Сөйлэм этикеты.	2		
	Текст төзөгөндө жибэрелгән хаталарны табу. Рәсми эш кәгазьләрне төзү	2	45-46	
Дифференцированный зачёт	Практическое занятие: № 23-24	2	47-48	
Всего		72	48	

Для характеристики уровня освоения учебного материала используются следующие обозначения:

- 1 – ознакомительный (узнавание ранее изученных объектов, свойств);
- 2 – репродуктивный (выполнение деятельности по образцу, инструкции или под руководством);
- 3 – продуктивный (планирование и самостоятельное выполнение деятельности, решение проблемных задач).

3. УСЛОВИЯ РЕАЛИЗАЦИИ УЧЕБНОЙ ДИСЦИПЛИНЫ

3.1. Требования к минимальному материально-техническому обеспечению

Для освоения программы учебной дисциплины «Татарский язык и культура речи» имеется учебный кабинет, в котором есть возможность обеспечить свободный доступ в Интернет во время учебного занятия и в период внеучебной деятельности обучающихся.

Помещение кабинета удовлетворяет требованиям Санитарно-эпидемиологических правил и нормативов (СанПиН 2.4.2 № 178-02) и оснащен типовым оборудованием, указанным в настоящих требованиях, в том числе специализированной учебной мебелью и средствами обучения, достаточными для выполнения требований к уровню подготовки обучающихся.

В кабинете ноутбук и телевизор с функцией монитора, при помощи которого участники образовательного процесса могут просматривать визуальную информацию по татарскому языку, создавать презентации, видеоматериалы, иные документы.

В состав учебно-методического и материально-технического обеспечения программы учебной дисциплины «Татарский язык и культура речи» входят:

- многофункциональный комплекс преподавателя;
- наглядные пособия (комплекты учебных таблиц, плакатов, портретов выдающихся поэтов, писателей и др.);
- информационно-коммуникативные средства;
- экранно-звуковые пособия;
- комплект технической документации, в том числе паспорта на средства обучения, инструкции по их использованию и технике безопасности.

В библиотечный фонд входят учебники, учебно-методические комплекты (УМК), обеспечивающие освоение учебного материала по татарскому языку, рекомендованные или допущенные для использования в профессиональных образовательных организациях, реализующих образовательную программу среднего общего образования в пределах освоения ОПОП СПО на базе основного общего образования.

Библиотечный фонд дополнен энциклопедиями, справочниками, научно-популярной литературой по вопросам языкознания и др.

В процессе освоения программы учебной дисциплины «Татарский язык и культура речи» обучающиеся имеют возможность доступа к электронным учебным материалам по татарскому языку и литературе, имеющимся в свободном доступе в Интернете (электронным книгам, практикумам, тестам, др.).

3.2. Информационное обеспечение обучения

Перечень рекомендуемых учебных изданий, Интернет-ресурсов, дополнительной литературы.

Литература:

1. Сагдиева Р.К. Татарский язык. Учебное пособие для изучающих тат. яз. как родной. 10 кл. - Казань: Магариф-Вақыт, 2021.- 167 с.
2. Сагдиева Р.К. Татарский язык. Учебное пособие для изучающих тат. яз. как родной. 11 кл. - Казань: Магариф-Вақыт, 2022.- 159 с.
3. Хайдарова Р.З. Татарский язык. Учебное пособие для образовательных организаций среднего (полного) общего образования с обучением на русском языке (для изучающих татарский язык). На основе концепции коммуникативной технологии Е.И.Пассова, 10 кл. — Казань: издательство «Татармультфильм», 2020.- 112 с.

Интернет ресурлар:

1. www.mon.tatar.ru
2. Татар теле һәм әдәбияты — Википедия [ru.wikipedia.org/wiki/Татар теле](http://ru.wikipedia.org/wiki/Татар_теле)
3. Мин татарча сөйләшәм www.proshkolu.ru
4. Tatar.com.ru: татар теле
5. Казан шәһәре администрациясенең рәсми сайты Week-end в Казани.
6. <http://www.belem.ru/>
7. <http://www.tugantelem.narod.ru>

4. Контроль и оценка результатов освоения дисциплины

Результаты обучения (освоенные умения, усвоенные знания)	Формы и методы контроля и оценки результатов обучения
Знание: - языковых норм литературного языка, - культуры речи, - основных единиц и уровней языка.	Оценка редакторской работы текста. Оценка тестирования. Оценка результатов внеаудиторной самостоятельной работы: сообщений.
Умение: - определять требования к литературному языку, - правильного владения основами культуры речи, - различать основные единицы и уровни языка.	
Знание: -орфоэпических, лексических, грамматических и пунктуационных норм речевого поведения	Оценка диктантов. Оценка тестирования. Оценка сочинений. Оценка результатов внеаудиторной самостоятельной работы: рефератов.
Умение: -правильно применять в практике общения основные орфоэпические, лексические, грамматические нормы современного татарского литературного языка.	
Знание: -орфографических и пунктуационных норм современного татарского литературного языка.	Оценка работы с карточками. Оценка тестирования. Оценка контрольных работ. Оценка результатов внеаудиторной самостоятельной работы: докладов и рефератов.
Умение: -соблюдать в практике письма орфографические и пунктуационные нормы современного татарского литературного языка.	

ТЕХНОЛОГИИ ФОРМИРОВАНИЯ ОК

Название ОК	Технологии формирования ОК (на учебных занятиях)
ОК 1. Понимать сущность и социальную значимость своей будущей профессии, проявлять к ней устойчивый интерес	Занятие с использованием учебного фильма, учебная дискуссия. Практические занятия.
ОК 2. Организовывать собственную деятельность, выбирать типовые методы и способы выполнения профессиональных задач, оценивать их эффективность и качество.	Практические занятия, самостоятельная работа.
ОК 3. Принимать решения в стандартных и нестандартных ситуациях и нести за них ответственность.	Практические занятия.
ОК 4. Осуществлять поиск и использование информации, необходимой для эффективного выполнения профессиональных задач, профессионального и личностного развития.	Практические занятия, самостоятельная работа.
ОК 5. Использовать информационно-коммуникационные технологии в профессиональной деятельности.	Практические занятия, самостоятельная работа.
ОК 6. Работать в коллективе и команде, эффективно общаться с коллегами, руководством, потребителями.	Практические занятия, деловая игра.
ОК 7. Брать на себя ответственность за работу членов команды (подчиненных), результат выполнения заданий.	Практические занятия, игра, защита презентаций.
ОК 8. Самостоятельно определять задачи профессионального и личностного развития, заниматься самообразованием, осознанно планировать повышение квалификации.	Практические занятия, самостоятельная работа.
ОК 9. Ориентироваться в условиях частой смены технологий в профессиональной деятельности.	Практические занятия, учебная дискуссия.